

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Secunda. Textus: Procidentes adoraverunt. Thema: Pietas, ad Dei
benedictiones manuducit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO TRIUM REGUM.

CONCIO SECUNDA.

Textus. Procidentes adoraverunt. Matth. cap. 2.

Thema. Devotio, Pietas, ad specialem DEI gratiam,
& benedictionem conducit.

Exordium.

Pietatem, devotionem erga Deum, & cultum divinarum rerum S. Augustinus aded extollit, ut serm. 1. p. ad populum Antiochenum, Pietatem Imperiorum, & Regnorum fulcrum, civitatum ornamentum, hominum ac civium dignitatem, & summum honorum

gradum intitulet, tandem Epist. 52. *Pietatem, omnia recte vivendi officia compellat.* Eusebius de præparati: Evangel. lib. 8. scribit *Omnes virtutes esse velut partes pietatis.* S. Chrysostomus citatus à Cornelio à Lapide, Commentario in 1. Epist. S. Pauli ad Timoth. cap. 4. de Pietate inquit: *Pietas rectissima vita & norma est, & conversationis optime disciplina.* Nicephorus lib. 13. cap. 1. historiarum de Imperatore Theodosio memorat, eum dixisse: *Omnia Christiani hominis felicitatem in Pietate consistere.* Unde meriens filio hæredi unice pietatem recommendabat. S. Scripturam

Textus S. Scriptura.

desuper audiamus: *Quorum pietates non defuerunt, cum semina eorum permanent bona, hereditas sancta nepotes eorum:* Eccles. cap. 44. *Pietas per omnia utilis est, promissionem habet vite, qua nunc est, & æternæ:* Paulus 1. ad Timoth. c. 4. & iterum Ep. 1. cap. 6. *Est autem quasi magnum lucrum pietas, cum sufficienter quasi magnum lucrum est pietas, affert enim secum quod quid homini satis est,* inquit Maldonatus in notis manuscriptis

Novi

Novit Deus pios de tentatione eripere. Concionatur S. Petrus ep. 2. cap. 2. *Perpulchrè perorant S. Patres. Semina aternitatis sunt, gustus operum Christi,* inquit Laurentius Justinianus lib. de obedientia cap. 26. *Uberes fructus habet acceleratio devotionis,* scribit S. Ambrosius lib. in Cain. cap. 5. *Impossibile est ei, qui, quæ Dei sunt, querit, non etiam quæ humana sunt, assequi.* promittente Deo Matth. cap. 6. *Quærite primum Regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.* S. Chryso- S. Chryso- S. Augusti- S. Cyprian.
stus. stus. nus. nus.
hil illi deerit, si Deo, ipse non desit. eleganter S. Cyprianus tracta-
tus. nus.
tu de oratione divina. Mens prædestinati, divina & sacra cupi-
de anhelat. Concludit S. Augustinus in Psalm. 118. *Dei ope invo-*
catâ deluper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

S. Lucas cap. 5. narrat, quondam turbam irruisse in JESUM, quivis præ affectu, & pietate, JESU volebat proximus assistere, ad- harere: *Factum est ut turba irruerent in eum.* Quid ait bonus JE- SUS? fors increpat, reprehendit insolentiam? minimè, *sed ascendens in unam navim, sedens docebat de navicula turbas.* Cur quæso in naviculam ascendit? & ex ea gratiosè, ac placidè turbam affatur? poterat utiquè in terra consistens, & in medio turbæ stans ut sic om- nis homo commodius eum audiret, turbæ prædicare, & conciona- ri; cur ergo in navim conscendit? ex ea turbam suavissimo verbo consolatur? Advertite: stetit JESUS in terra, in medio turbæ, necessariò aliquibus dorsum, aliis verò tantum suam faciem ver- tisset. Dorsum alicui vertere, disgratiam, contemptum, vilipen- sionem, ac abjectionem signat; e contra faciem monstrare alicui, si- gnificat favorem, gratiam, &c. Navim ergo JESUS conscendit, & ex ea piæ, devotæ cultui divino addictæ plebi, & turbæ universæ, nulli dorsum, sed omnibus faciem suam, id est, gratiam, favorem, amorem, affectum exhibet, ac demonstrat, in signum, & documen- tum: Piis, devotis semper etiam Christus faciem suam demonstrat, eos benignè aspicit, piis, devotis favet, gratia sua eos donat, ac ditat.

R 3

CON-

CONCEPTUS II.

Utique singularis Dei favor est, hominem longâ vitâ & senectâ venerabili, beare. *longitudine dierum adimplebo eum.* Ps. 90. Qui autem diutius unquam vixit, quàm pii, devoti, cultui Divini addicti. In veteri testamento, exemplis Biblia plena sunt; in nova lege de Sanctis Zacharia & Elisabeth signanter notat S. Lucas cap. 1. *Processerunt ambo in diebus suis,* causalem addit pietatem; *Erant autem justi ambo ante Deum, incedentes in justificationibus Domini sine querela.* An non senex fuit S. Simeon? senex Anna filia Phanuelis, de qua Scriptura: *Processerat in diebus multis.* Lucæ cap. 2. senectutem tantam adscribit Spiritus Sanctus Pietati & devotioni, de Simeone inquires: *Homo ille justus & timoratus;* id est, pius ac devotus. De Anna verò: *Non discedebat de templo, serviens die ac nocte.* Verissimè ergo S. Paulus scripsit 1. ad Timot. cap. 4. *Pietas ad omnia utilis, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & æternæ.* Magnæ favor, & gratia Dei, sunt bonæ proles, ac sancti filii, tales vero plurimque genuerunt pii, devoti, ac Divino cultui addicti Parentes Isaac optimum heredem, pius Abraham & Sara genuere; in summa senectute, optimum Samuelem, pia ac devota precatrix Anna genuit, Joannem Baptistam omni titulo sanctum, & insignem filium pii, devoti Parentes Zacharias & Elisabeth genuerunt. Tandem sanctissimam filiam Virginem Mariam piissimi Dei cultores Joachim & Anna divinitus obtinuerunt; etiam verissimum est dictum Ecclesiæ cap. 44. *Quorum pietates non desuerunt, cum semine eorum permanent bonæ.* Pius, devotis favet Deus, faciem eis monstrat gratiarum. Patet ulterius ex prophetia Ezechielis cap. 1,

CONCEPTUS III.

Vidit Ezechiel animalia rotas trahentia, ac sic describit: *Totum corpus oculis plenum, in circuitu ipsarum quatuor, cumque ambularent animalia, ambulabant pariter & rota, juxta ea, & cum elevarentur animalia de terra, elevabantur similiter & rotæ; quoscumque ibat spiritus, illuc & rotæ pariter elevabantur sequentes eum.*

Spiritus enim vita erat in rotis, cum euntibus ibant, & cum stantibus stabant. S. Gregorius Papa in hunc locum, per rotas, & currum, Deum intelligit, per animalia currum trahentia intelligit homines pios, devotos, Deo addictos: Deus sequitur hominem pium, conjunctus ubique devoto adest, eum aspicit, intuetur, sua gratia fovet, eique in omnibus providet, Davide canente: *Ecce oculi Domini super metuentes eum*, Græca versio legit, *super pios; ut eruat à morte animas eorum, & alat eos.* Videamus probam, & praxiam.

CONCEPTUS IV.

Ad Abraham inquit Deus Genesis cap. 22. *Per memetipsum juravi, &c. benedicam tibi*, notate; Deus jurat Abraham benedictionem, ut S. Chrysostomus hom. 25. asserit, ex debito se Abraham obligat. De Job inquit facer textus cap. 42. *Addidit Dominus omnia, quæcumque fuerant Job, duplicia*: Quid operis adeo meritorii, adeo grati, ac accepti, ambo perficiunt, ut se Deus Abraham cum juramento, & ex debito obliget, Jobum non simpliciter, sed in duplo remuneret, & benedicat? Actum Deo adeo gratum intelligo fuisse pietatem, & zelosum Numinis cultum, de Abraham narrat Scriptura citato capite: *Cum alligasset Isaac filium suum, posuit eum in altari super struem lignorum, extendisque manum suam.* De super Deus: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio tuo unigenito propter me; per memetipsum juravi, benedicam tibi.* De Jobo affirmat pariter Scriptura; cap. 1. *Consurgensq. diluculo offerebat holocausta, sic faciebat Job cunctis diebus.* Pius, devotis specialiter favet Deus, eos respicit, eos benedicat, Dominos constituit, Reges coronat; ut non immerito Pietati, Doctissimi quique subscripserint dictum Prov. 8. *Per me Reges regnant, Principes imperant, ac Potentes decernunt.* Docet hoc Augustissima Domus Austriaca, cuius radix est Pietas cum symbolo: *Exinde in altum*: Coronarum, & Imperiorum: cui Augustissimæ Domui, Pietas usque modo Anchora est: cum symbolo: *Firmat, & tuetur* contra impetus hostilium procellarum. Numeremus elapsa sæcula; nominetur Pius, qui non & felix, fortunatusque fuerit. Tres adducam ex mille

te-

testibus, omni exceptione majores: Carolus Magnus, Pius ac devotus Deo Princeps, de quo Crantzius lib. 1. Metrop. cap. 18. *Carolus Magnus incredibili studio divinum in Ecclesia procuravit officium, ejus hortatu per omnes penè provincias depositum est Ambrosianum officium, & Gregorianum susceptum. Patrum sermones, Sanctorum vitas, jussit ex fide transcribi. Ecclesiam mane vesperi, nisi magna causa intercederent, item nocturnis horis, & sacrificii tempore, quoad valetudo permetteret, impigre frequentavit. Quàm felix, fortunatus, ac benedictus Princeps exstitit Hispaniæ, Franciæ, Germaniæ Rex, ac Romanorum Imperator coronatus, in tot conflictibus semper victoriosus. Constantinus Magnus piissimus Princeps, de quo Eusebius Cæsar: lib. 9. Eccles. historiæ: *Qui primus Ecclesiam defendit, eo ferè modo Maxentium occidit, quo Moyses Pharaonem.* S. Augustinus ait: *Constantinum verum Deum colentem, Deus tantis terrenis implevit muneribus, quam optare nullus auderet. Universum orbem Romanum, unus Augustus tenuit, & defendit, in administrandis & gerendis bellis victriosissimus fuit, in tyrannis opprimendis per omnia prosperatus. Theodosio seniori, eo quod verè pius Catholicus esset, adeo omnia prospere successerunt, ut in praeliis hostium tela in auctores, & agente, retorquerentur.* Ita scribit S. Augustinus lib. de Civitate 26. De Honorio piissimo Principe iterum S. Augustinus de Civitate vit. cap. 23. scribit: *Ita Deus pugnavit pro eo, ut uno praelio magis quam centum millia Gothorum prosternerentur.* Operatur S. Cyrillus Alex. lib. de recta ad Christum fide: *Quicumque se pios in Deum declaraverunt, quæque illi placitura credebant, non ni ope præstare elaboraverunt, citra sudorem, ac pulverem, & devictio, debellatoque, triumphum cecinerunt.**

CONCEPTUS V.

S. Chrysostomus hom. 79. in Joannem scribit: *Quanto paucioribus indigemus, tanto magis Angelis appropinquamus.* pietas, & devotio, ex Apostoli verbis, est *questus magnus cum sufficientia*, cum sufficientia, glossatur Cornelius à Lapide, commentario in epistolam primam ad Timoth. c. 6. *Ordinarie Deus primum videt, de sufficientia, id est, de sufficienti victu, & vestitu,*

que rebus ad vitam necessariis. Pietas ergo felices reddit homines, Angelis appropriat, quia indigere non permittit, sed undique succursum submittit, cœlum & terram in adiutorium, homines, & Angelos in auxilium submittit, cum destinat Deus, Gratiolis discursibus ulterius deduco.

CONCEPTUS VI.

Eliæ in deserto Carith divino imperio Corvi alimenta deferunt: *Corvi deferebant ei panem, & carnes mane, similiter panem & carnes vesperi* 3. Regum 17. Iterum ad montem Horeb Eliæ planè Angeli inserviunt, & alimentum deferunt. *Et ecce Angelus Domini terigit eum, & dixit illi, surge, comede, respexit, & ecce ad caput ejus subcinericeus panis.* 3. Regum: cap. 19. Cur primò Corvus, secundò Angelus Eliæ ministrat, & famulatur? Elias zelotes dictus est, pius, devotus Dei cultor erat, zeloti, pio, primò Corvi, secundò Angelus famulatur, noscamus; pios nunquam destitui, piis jam terram, jam cœlum succurrere, & famulari. *Quarentibus Deum, sic omnis creatura ministrat.* Concludit S. Chrylost. hom. 2. in Matth.

CONCEPTUS VII.

Danieli in lacum leonum subsidium mittit optimus Deus, nempe Angelum, qui Prophetam Habacuc, cum cibo, quem messoribus paraverat, usque in Babylonem ad lacum Leonum deportat. *Angelus Domini apprehendit eum in vertice ejus, & portavit eum capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone super lacum:* Danielis cap. 14. Quis dubitat Angelum solum, cibum Danieli deportare potuisse, sicut panes portavit Eliæ, cur ergo Deus disposuit, ut non tantum Angelus, sed & Habacuc, ac messorum, Daniele cibarent? quis est Daniel? magnus Dei cultor est, pius, devotus Numini existit. Testem audiamus Regem: *Deus tuus, quem colis semper, ipse liberabit te,* inquit Rex David ad Danielelem: cap. 6. De Daniele inquit sacer Textus: *Tribus temporibus in die flectebat genua sua, ac adorabat.* eodem. Pio Danieli submittit
S
Deus

Deus non hominem solum; non Angelum solum, simul Angelus & homo serviant pio Danieli; discamus, pio famulari simul, cœlum & terram, & totum universum. Ita Prudentius hymno 4. *Iustus nuncius advolare terris, qui pastum famulo daret, probro raptim desiliret, obsequente mundo.*

CONCEPTUS VIII.

Tribus Magis hodiernis Stella mittitur, dux viæ ad præsep Domini. Causam subscribit S. Chrysostomus hom. 2. in Matth. *Stella precedebat eos, ut ostendat, quod hominibus quærentibus Deum, sic omnia elementa ministrant.* In stabulo summo cultu incarnatum Verbum, Deum verum venerantur: *Procedentes adoraverunt.* Devotis ac piissimis Regibus redeuntibus non legitur Stella amplius præluxisse, sed majori favore dignantur, gratia amplius ri beantur; *Responso accepto, reversi sunt.* Quis est qui respondet? An fors est Dei Angelus, & cœli civis, aut homo quidam, & terræ incolæ? & hujus & illius Deus ac Dominus ipse Jesus, Deus verus, Numen supremum, inquit S. Paschasius lib. 2. Tanto pius devoti ditantur Dei favore, ut non tantum Angelos, & creaturas omnes iis submittat in famulicium, & servitium, Ipsa Dei Magisteras piorum agit ductorem, & directorem.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo 1. ad Timoth. cap. 6. *Seclari pietatem.*

